

SLEUTEL „ALLES TAAL“

Vooraf:

Overall waar leerlingen eigen antwoorden moeten geven, is vanzelfsprekend geen sleutel mogelijk. Bij halfopen opdrachten of bijv. bij vertaalachtige opdrachten geven we waar mogelijk een voorbeeld.

Maar het antwoord van de leerlingen kan en mag hier natuurlijk van afwijken, zolang de richting van het antwoord juist is.

1) Talenwonder!?! Een enquête

A, B, C, D

Eigen antwoorden van de leerlingen

E 1 (p. 5)

Elvis Presley: Laat me jouw teddybeer zijn (= laat me jouw liefde zijn)

Duffy: *Stepping Stone* = letterlijk een steen in een beek bijvoorbeeld om op te stappen en zo de beek over te steken, figuurlijk een middel om een hoger doel te bereiken; de zangeres wil zich niet door de ander laten gebruiken als middel om een doel te bereiken.

Righeira: naar het strand gaan en dansen op het ritme van de nacht en geluiden van het feest

Tulpen uit Amsterdam: zeg het met bloemen (in dit geval met tulpen uit Amsterdam).

E3

a – 4

b – 7

c – 2

d – 1

e – 5

f – 6

g – 8

Over blijft het Russisch; *goede morgen* is hier **dobro denb**.

E4-5-6/F/G

Al deze oefeningen hebben als doel de leerlingen ervan bewust te maken, wat ze allemaal al kunnen/weten/doen in een andere taal. Individueel verschillende antwoorden dus.

2) De straat - Goudmijn voor talen

Opdracht A

1a Op een station in Brussel

1b Nederlands en Frans

1c Omdat er in België Nederlands (Vlaams) en Frans wordt gesproken.

2a treinkaartjes en (verlenging) abonnementen

2b Nederlands, Engels en Frans

2c Frans: rapide

Engels fast

2d Nee, want je kunt hier alleen treinkaartjes kopen.

3 Nee, je kunt alleen ontbijten van 8.30 - 11.00 uur.

4a 6

4b eigen antwoord, in ieder geval Nederlands, Frans en Engels

4c Azië

4d het Nederlands

5a Frans, Nederlands, Duits, Engels

5b Frans: Vous êtes

Nederlands: U bent

Duits: Sie sind

Engels: You are

- 5c eigen antwoord leerling
 5d In een park
 5e Je kunt er van alles doen, zoals pony rijden, in de speeltuin spelen, minigolf spelen – basketballen
 (fout in de tekst: bakset=basket; tip: laat de leerlingen hier eventueel de fout zoeken)
- 6a Engels: Tourist office
 Duits: Verkehrsamt
 Nederlands: Toeristenbureau
 Frans: Office du Tourisme
- 6b toeristen
 mensen die daar willen overnachten
 kunstliefhebbers
 mensen die meer over die streek willen weten
 mensen die een tocht te voet willen maken.
- 7a Oost-België
 7b Ze spreken hier geen Vlaams/Nederlands.
 7c Voor iedereen die niet op de bouwplaats werkt.
 7d wat je niet mag doen.
 7e wat je moet doen.
 7f huizen of wegen bouwen.
- 8a Frans, Nederlands, Engels, Duits
 8b Frans en Engels
 8c seizoen
- 9a rommel
 9b Frans: puces
 Duits: Floh
 (beide woorden betekenen 'vlo')
- 10a Nederlands en Duits
 10b Land
 10c Frans: Sources
 Duits: Quellen
 10d Spa (het beroemde bronwater uit Spa)
- 11a reclame
 11b een mobiele telefoon
- 12a blouse
 12b Op de foto zie je een t-shirt en een "pantalon"= broek. Dan moet chemise wel een blouse zijn.
- 13 Ja. Je moet er hondendrollen in gooien.
- 14a Een bedrijf, dat fietsen maakt
 14b Frans: vélo = fiets
 Engels: dream = droom
- 15a Voorzichtig rijden; er is een skilift in de buurt.
 15b Slowaaks
 15c uur
- 16 De paus heeft er een nachtje geslapen.
 (pápez = paus)
- 17a Vorsicht Stufe!
 17b voorzichtig

18a laarzen
18b laars

19 Wij lezen dit als 'Ezelsdorp' (*eze/s* zijn domme mensen) en 'Trappenhard' (tegen de bal).

20 Je zou denken: in Nederland bij de Duitse grens in een etalage of op een reclamebord. Maar in werkelijkheid is het een reclame op een Rotterdams bushokje.
Dat het in Nederland is, zie je aan het woord *boerenkoolstampot* op het pak.
Ongetwijfeld om te laten zien dat Unox een internationaal bekend merk is.

Opdracht B

Alles eigen antwoorden van de leerlingen.

De fotowedstrijd in opdracht 3 bevelen we van harte aan!

3) Hoe Nederlands is het Nederlands?

1) Reclameteksten:

In onze fabriek
bent u creatief directeur

Speciaal voor reislustige kids

Shopper in Antwerpen

Beauty tips
met humor

Snelle
mannencoupe

Gratis online sms'en

Foto Print Service
Een kleurrijke blik op fotografie ...
Voor al uw reportages en fotowerk

fabriek – Latijn: fabrica

creatief – Latijn: creare

directeur – Latijn: director, Frans: directeur

speciaal – Latijn: specialis, Frans: spécial

kids – leenwoord uit het Engels

beauty – leenwoord uit het Engels

tips – Engels: to tip (even aanraken)

humor – Latijn: (h)umor = vocht*, Engels: humour

* Vroeger dacht men dat de vier lichaamsvochten het humeur van de mens bepaalden.

coupe – Latijn: colpus, Frans: coupe = hakken, doorsnijden

gratis – Latijn: gratis

online – leenwoord uit het Engels
sms – leenwoord uit het Engels, letterlijk: korte boodschappen service
foto – Engels: photo (Grieks voor “licht”)
print – Engels: print
service – Latijn: servitium, later ook Frans of Engels (verschillende uitspraak)
fotografie – Grieks: phos (= licht) + grafie(= schrijven), Engels en Frans
reportages – Latijn: reportare (= terugdragen), Frans: reporteur, Engels: reporter.

B) Woorden uit andere talen:

1a/1b: eigen antwoord leerlingen

1c: uit het Engels en Frans

1d: eerst eigen antwoord, dan oplossing op p. 16; de meeste woorden komen uit het Frans (Du 2, E 20, Fr 29, La 1 [waarbij nog aangetekend kan worden dat het Latijn het Frans natuurlijk idiomatisch behoorlijk heeft beïnvloed])

2a: hit

2b: bijv.: überhaupt, unheimisch (grappig genoeg is dit incorrect Duits, het zou moeten zijn: unheimlich)

2c: 1 beau-fils = schoonzoon; 2 petit-fils = kleinzoon

3: eigen antwoord leerlingen

4) Woorden op trektocht

1: eigen antwoord leerlingen

2a/b/c: eigen antwoord leerlingen

3a/b:

to sugar the pill = de pil verzachten (beter: vergulden)

sugared words = suikerzoete woordjes

sugar daddy = suikeroompje

ne pas être en sucre = niet van suiker zijn

die Zuckerpuppe = een leuk meisje

Diese Idee ist Zucker. = Dit is een uitstekend idee.

die Zuckerwatte = de suikerspin

azucarar = verzachten

Toegift voor docenten: Volksverhuizing van talen – andere voorbeelden

1

NL	Latijn	Frans	Engels	Duits	Russisch
Diameter	x				
Tante		X			
Parlement			x (parliament)		
Rauwkost				x (Rohkost)	
Cheque			x		
Landrot			x		
grlep					x (chripu)
Uitproberen				x (ausprobieren)	
Stekker				X (Stecker)	

2 Nederlandse woorden verduits – enkele voorbeelden:

die Küste   de kust
 kreuzen   kruisen
 das Fernglas   de verrekijker

uit de handel:

der Makler   de makelaar
 die Börse   de beurs
 die Apfelsine   de sinaasappel (appel uit China)

5) Nieuwe producten – nieuwe woorden

A. Computer

1: Omdat iedereen het woord “computer” het beste kent.

2: mobieltje   mobile   Handy   portable   ...
 televisie   television   Fernseher   television   ...
 auto   car   Auto   voiture   ...
 internet   internet   Internet   internet   ...
 restaurant   restaurant   Restaurant   restaurant   ...
 sms'en   sms   simsen   sms

3: eigen antwoorden leerlingen

B. Nokia 5800

1a: door de afbeelding van de gsm

1b: eigen antwoord leerlingen

1c. specifikaationer; om; Music; mobil; touch screen; surroundstereo; mm; hovedtelefoner; gb; kamera; navigation; mulighed; hurtig; internetforbindelse; multimedia; bron; product; category.

1d: 1. beskrivelse = beschrijven
 2. hovedtelefoner = koptelefoon
 3. godt = goed
 4. mulighed = mogelijkheid
 5. forbindelse = verbinding

1e: eigen antwoord leerlingen

6) Slim gokken

1) Rutschgefahr

- a) Gevaar voor uitglijden
- b) door het plaatje

2) € 3,50

- a) Een menukaart, het woord 'menu' staat er boven.
- b) Alles wat je kunt bestellen om te eten.
- c) Ponedlok - maandag
Utorok - dinsdag
Streda - woensdag
Stvrtok - donderdag
Piatok - vrijdag
- d) de data

3) Fumar acorta la vida

- a) Roken verkort het leven, oftewel: Roken is slecht voor de gezondheid.
- b) Omdat je deze ook van de Nederlandse sigarettenverpakkingen kent.

4) Pudding

- a) Stap 1: Doe het puddingpoeder in de kom.
Stap 2: Giet de melk erbij.
Stap 3: Roer de pudding door terwijl je deze aan de kook brengt.
Stap 4: Giet de pudding in de puddingvorm.
- b) Omdat er plaatjes bij staan, misschien ook uit eigen ervaring met pudding uit een pakje..
- c) eigen antwoord;
suggestie: een aantal woorden lijkt veel op het Nederlands, zoals puding, vaniliaizu, pudingpora, liter cukor, aroma, receptek, dl. , g., netto
- d) eigen antwoord.

III) Internetprojecten

1) Spreekwoorden, zegswijzen en moppen – overal hetzelfde?

Voor alle opdrachten in dit blok geldt: eigen antwoord leerlingen.
Van harte aanbevolen: opdracht 2a/b! Doen!

Als service volgen hier voorbeeldantwoorden:

Blz. 24, 1) A

overzicht 1

spreekwoord in de oorspronkelijke taal	hetzelfde spreekwoord in een andere taal	hetzelfde spreekwoord in een derde taal
spreekwoord 1: <i>Pesce grande mangia pesce piccolo.</i>	<i>De stora fiskarna äter upp de små.</i>	<i>Il-ħuta ż-żgħira qatt ma kielet il-kbira.</i>
spreekwoord 2: <i>Wie der Vater, so der Sohn.</i>	<i>Κατά μάνα, κατά κύρη, κατά γιο και θυγατέρα</i>	<i>De tal palo, tal astilla.</i>

overzicht 2

	Komt het spreekwoord ook in het Nederlands voor?	Hoe klinkt je de taal van het oorspronkelijke spreekwoord in de oren?
spreekwoord 1	☐ ja, bijna net zo ☐ zo'n beetje, maar toch duidelijk anders ☒ nee	☐ afgrijselijk ☐ het gaat, maar mooi is anders ☐ best wel leuk ☒ vet!
spreekwoord 2	☒ ja, bijna net zo ☐ zo'n beetje, maar toch duidelijk anders ☐ nee	☐ afgrijselijk ☒ het gaat, maar mooi is anders ☐ best wel leuk ☐ vet!

Blz. 25, 1) B

De winnende uitdrukking is:	Deze uitdrukking komt ook voor in de volgende talen:
<i>Zij is zo glad als een aal.</i>	<i>Iers, Spaans, Estlands (Estisch), Slowaaks, Duits, Zweeds, Fins, Sloveens, Grieks</i>

Blz. 25, 1) C

a) Wat vind jij: is het een typisch Nederlandse mop?

Ja/~~Nee~~, want het gaat over fietsen.

b) Klik op *Commentaries and comparisons (...)*. Uit een paar andere landen wordt een vergelijkbare mop gemeld. Uit welke?

Antwoord: Estland en Hongarije

Blz. 26, 2)

a)

Dit is onze mop – in het Duits [taal invullen]

Als Max wieder einmal zu spät zum Unterricht kommt, tadelt ihn der Lehrer dafür. Darauf Max: "Wieso denn das? Sie sagten doch selbst: „Zum Lernen ist es nie zu spät!"

Dit is dezelfde mop – in het Engels:

Max is again late for class, therefore his teacher criticizes him. After that Max: „Why that? You self told us: 'It's never to late to start studying.'"

2) Die Stadt der Sprachen

De oplossing van de puzzel op p. 27 is:

Horizontaal:

4. HINDI 5. NE 6. TÖLVA 7. DUIJS 11. ALLE 12. MEER 14. FINLAND

Verticaal:

1. ALBANIË 2. ENGELS 3. GEIT 4. HEBREEUWS 8. SPANJE 9. GEORGISCH 10. MORGEN 13. OLJA

